

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľa: **F. S.**, bytom v B., zastúpený *JUDr. H. T.*, advokátkou so sídlom v B., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Bratislave**, Trenčianska 55, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.j. 5252/04, Zn. 3087/1033/2007/IHO z 20. júna 2007, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2009, č.k. 5Sp/31/2007-12, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2009, č.k. 5Sp/31/2007-12, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods.2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu č.j. 5252/04, Zn. 3087/1033/2007/IHO z 20. júna 2007, ktorým rozhodol, že navrhovateľ nespĺňa podmienky uvedené v § 2 ods.2 písm. a/ až e/ zák.č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach

na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 503/2003 Z.z.“), preto sa mu nevracia vlastnícke právo k pozemkom a nepriznáva právo na náhradu za nehnuteľnosti tvoriace spoločný pasienkový urbár, zapísané v PK vložke č. X. v pôvodnom katastrálnom území R..

V odôvodnení rozsudku sa stotožnil so záverom odporkyne, že navrhovateľ nespĺnil zákonné podmienky pre priznanie reštitučného nároku, nakoľko nespĺnil podmienky pre zaradenie ani do jednej zo skupín §-u 2 ods.2 zák.č. 503/2003 Z.z.. Zdôraznil, že vlastníčkou nehnuteľností, navrátenia ktorých sa domáhal navrhovateľ, bola Ž. P., ktorá zomrela pred uplynutím lehoty, v ktorej bolo potrebné uplatniť právo na navrátenie nehnuteľností, t.j. pred 31. decembra 2004, a preto v zmysle ust. § 2 ods.2 písm. a/ až e/ zák.č. 503/2003 Z.z. oprávnenými osobami mohli byť výlučne fyzické osoby tam uvedené, resp. v zmysle § 3 ods.1 písm. j/ osoby uvedené v tomto ustanovení. Ž. P., ktorá závet nezanechala, bola v čase smrti vdova, deti nemala, rodičia zomreli, avšak z dôvodu, že žila v spoločnej domácnosti s navrhovateľom a jeho manželkou po dobu viac ako jedného roka pred jej smrťou a títo sa starali o spoločnú domácnosť, **navrhovateľ a jeho manželka dedili po nej v tretej dedičskej skupine zo zákona** (§ 475 ods.1 Občianskeho zákonníka). Krajský súd tiež uviedol, že vlastníctvo k navrátiť sa majúcim pozemkom prešlo na štát zo zákona, keďže sa jednalo o súčasť urbárskeho majetku (nie na základe kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok - § 3 ods.1 písm. j/ zák.č. 503/2003 Z.z.). Navrhovateľ a teda nebolo možné považovať za oprávnenú osobu nielen z dôvodov uvedených v ust. § 2 ods.2 písm. a/ až e/ zák.č. 503/2003 Z.z., ale ani z dôvodov uvedených v § 2 ods.3 cit. zákona. Krajský súd skonštatoval, že blízka osoba vymedzená v § 116 Občianskeho zákonníka (ďalej v texte len „OZ“) nie je oprávnenou osobou v zmysle ust. § 2 ods.2 písm. a/ a ž e/ a § 2 ods.3 cit. zákona. Zároveň uviedol, že aby mohla byť oprávnenou osobou musela by byť uvedená v taxatívnom výpočte oprávnených osôb uvedených v ust. § 2 ods.2 písm. a/ až e/ alebo v § 2 ods.3 cit. zákona. Blízka osoba však podľa zák.č. 503/2003 Z.z. oprávnenou osobou nie je.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ, a to v podstate z dôvodu, že sa cíti vo svojich právach ukrivdený, pretože o Ž. P., ako predtým aj o jej invalidného manžela - svojho strýka, sa nezištne a obetavo staral spolu so svojou manželkou. Poukázal pritom aj na skutočnosť, že doterajšie uplatňovanie práva po poručiteľke bolo vždy úspešné, o čom svedčia aj výpisy z listov vlastníctva, vrátane majetku podľa reštitučných

zákonov. Navrhovateľ poukázal na ustanovenie § 868 OZ v platnom znení – v zmysle ktorého vznik právnych vzťahov, ako aj nároky vzniknuté pred 01. januárom 1992 sa posudzujú podľa doterajších predpisov (platné v tom čase) – ako aj na ust. § 873 OZ, upravujúce, že pri dedení sa použije právo platné v deň smrti poručiteľa, pričom v danom prípade išlo o dedenie zo zákona podľa § 457 OZ (zák.č. 131/1982 Zb., súčasná právna úprava ust. §§ 460-487). Navrhovateľ tiež v rámci odvolania uviedol, že v občianskoprávných vzťahoch majú účastníci rovnaké postavenie, zákon žiadnemu účastníkovi neposkytuje výhodnejšie postavenie, ust. § 2 OZ je nielen vyjadrením jednej zo základných zásad občianskoprávných vzťahov, ako aj výrazom skutočnosti, že práva jednotlivca sú v zásadnom súlade so záujmami celku, čo napokon vyjadruje aj Ústava ako základný zákon štátu. Zákon č. 503/2003 Z.z. vo svojom ust. § 2 ods.2 písm. a/ až e/ tak sponchybňuje postavenie účastníkov konania. Z uvedených dôvodov navrhol, aby „krajský súd vo veci vykonal dokazovanie – ktoré bližšie nekonkretizoval – a po vykonanom dokazovaní zrušil napadnuté horeoznačené rozhodnutie odporcu a priznal právo navrhovateľovi ako oprávnenej osobe“.

Odporca písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§250s O.s.p. v spojení s § 10 ods.2 O.s.p./, preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods.2 vety prvej O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 09. septembra 2010 (§ 156 ods.1 a ods.3 O.s.p.).

V správnom súdnictve *preskúmajú* súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov *zákonnosť* rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods.1 O.s.p.).

Z podkladov súdneho spisu je zrejmé, že navrhovateľ sa opravným prostriedkom domáhal postupu podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 250l a nasl.), upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Úlohou súdu prvého stupňa bolo *preskúmať zákonnosť rozhodnutia* odporcu, ktorým rozhodol, že navrhovateľ podmienky uvedené v § 2 ods.2 písm. a/ až e/ zák.č. 503/2003 Z.z. - pre zaradenie ani do jednej zo skupín oprávnených osôb – nespĺňa, a preto mu nemožno navrátiť vlastníctvo k horeuvedeným pozemkom vedeným v Pkn. vl.č. X. v katastrálnom území R..

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 01. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Podľa § 2 ods. 2 cit. zákona ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, *sú oprávnenými osobami* štátni občania Slovenskej republiky, *fyzické osoby v tomto poradí*:

a) *dedič zo závetu*, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

b) *dedič zo závetu*, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,

c) *deti a manžel* osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) *rodičia* osoby uvedenej v odseku 1,

e) *súrodenci* osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Z administratívneho spisu vyplýva, že odporca preskúmané rozhodnutie vydal v konaní začatom na základe návrhu navrhovateľa, **ktorý si uplatnil podľa zákona č. 503/2003 Z.z.** právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré boli vo vlastníctve Ž. P., pričom poukazoval na dedičskú postupnosť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Je nespornou skutočnosťou, že poručiiteľka Ž. P., zomr. X., zomrela bez zanechania závetu a listiny o vydedení, a to ako vdova, ktorá deti a súrodencov nemala, pričom dedičstvo podľa § 475 OZ po nej nadobudol navrhovateľ s manželkou M. S., nakoľko poručiiteľka s nimi žila najmenej po dobu 1 roku pred jej smrťou s nimi v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť.

Odvolačí súd konštatuje, že skutkový stav medzi procesnými stranami sporný nebol.

Sporným bolo právne posúdenie, či zo strany navrhovateľa boli splnené zákonné podmienky oprávnenej osoby v zmysle § 2 ods.2 zák.č. 503/2003 Z.z., resp. či správny orgán mal posudzovať status navrhovateľa pre účely rozhodovania o reštitučnom nároku uplatnenom podľa zákona č. 503/2003 Z.z. podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Odvolačí súd ohľadne námietok navrhovateľa konštatuje, že **povinnosťou odporcu bolo o návrhu navrhovateľa rozhodnúť podľa zákona č. 503/2003 Z.z.**, ktorého predmetom je navrátenie vlastníctva k pozemkom, t.j. ide o právny predpis reštitučného charakteru. **Tento zákon** nedeklaruje ani negarantuje právo vlastníť pozemky, ale **upravuje podmienky a rozsah navrátenia vlastníctva k pozemkom.** Za stavu, že osobný rozsah reštitučných nárokov (plnení) je striktné vymedzený v rámci tohto špeciálneho zákona (v ustanovení § 2) taxatívne, podľa názoru odvolacieho súdu, nie je možné status oprávnenej osoby posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Ohľadne námietok navrhovateľa, týkajúcich sa jeho úspešnosti ako dediča po poručiiteľke Ž. P. v iných konaniach aj v rámci reštitúcií, odvolací súd konštatuje, že predmet konania bol jasne a jednoznačne daný výrokem napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Nebolo preto úlohou súdu posudzovať zákonnosť iných rozhodnutí, resp. ich výsledok nemohol mať vplyv na posúdenie tejto konkrétnej veci.

Odvolací súd po oboznámení sa s predloženým kompletným spisovým materiálom krajského súdu, vrátane administratívneho spisu odporkyne, zistil, že dôvody uvádzané navrhovateľom nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Prvostupňový súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, s ktorými sa odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožnil a posúdenie navrhovateľa ako neoprávnenej osoby na uplatnenie reštitučného nároku po poručiťke Ž. P., v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. považoval za zákonné. V odvolacom konaní navrhovateľ nepredložil také relevantné dôkazy, ktoré by tieto závery spochybnili.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods.1 O.s.p. potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešnému navrhovateľovi nepriznal /§ 250k ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p./.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

V Bratislave 09. septembra 2010

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská